

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Magne Nesse, 55 57 23 35

Vår dato
06.04.2018
Deres dato
23.3.2018

Vår referanse
2016/11594 461.5
Deres referanse

Bybanen Utbygging
Postboks 7900, Hordaland fylkeskommune
5020 Bergen

Endring av tillatelse til utfylling av masser i Store Lungegårdsvann

---

Fylkesmannen i Hordaland endrer Bybanen Utbygging sin tillatelse til utfylling av inntil en million m³ masser over inntil 54 dekar forurenset sjøbunn i Store Lungegårdsvann.

Endringen medfører at utfylling kan skje opp til kote 1,5 for å etablere en intern anleggsvei langs utfyllingsområdet. Endringen medfører ikke at det skal tilføres større mengder sprengstein enn i den opprinnelige tillatelsen.

De avbøtende tiltakene som er etablert for å redusere spredning av forurensning fra tiltaket påvirkes ikke av denne endringen. Fylkesmannen har presisert noen vilkår i tillatelsen basert på erfaringer med anleggsprosjektet.

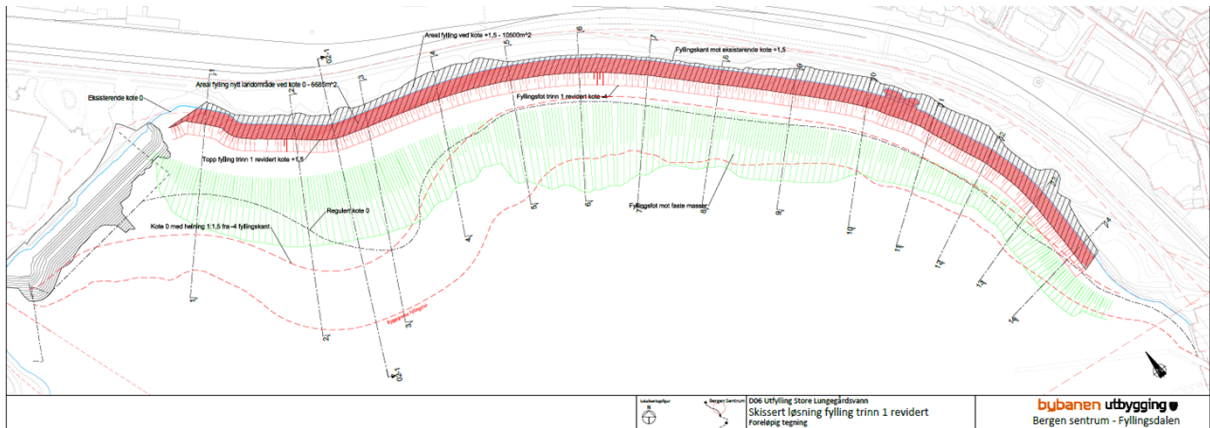
Vi viser til søknad om endring datert 23. mars 2018.

Søknad om endring

Bybanen Utbygging har behov for å fylle opp fra kote minus 4 opp til kote 1,5 langs utfyllingsområde i en bredde på 10 meter fra dagens strandlinje. Årsaken er at man trenger dette arealet for å sikre trygg passasje for syklende og gående langs Store Lungegårdsvann, samt at deler av arealet trengs for å legge om en eksisterende fjernvarmeledning.

Det nye arealet skal i anleggsfasen benyttes som en intern anleggsvei for å flytte trafikk som ellers vil være til hinder for syklende og gående. Dette er forhold som har dukket opp under anleggsarbeidet og det haster med å få gjennomført tiltakene.

Denne utfyllingen vil legges oppå den utfyllingen som er etablert siden anleggsarbeidene startet opp sommeren 2017, og som er avsluttet på kote minus 4. Det er anslått at mengden stein for å etablere utfyllingen utgjør ca. 38 000 m³.

Figur 1. Det røde feltet viser planlagt utfyllt areal opp til kote 1,5. Det skal fylles ca.10 meter ut fra dagens strandlinje.

Fylkesmannens vurdering

Tillatelsens vilkår om utfylling kun opp til kote minus 4 var en begrensning som var gitt av Bergen kommune i forbindelse med kommunens håndtering av saken etter plan- og bygningsloven på det tidspunktet Fylkesmannens tillatelse ble gitt. Det foreligger nå en godkjent områdereguleringsplan for første delstrekning Nonneseter- Kronstad og oppfylling opp til prosjektert terrenghøyde er nå godkjent gjennom denne planen.

Fylkesmannens tillatelse datert 12. desember 2016 etter forurensningsloven setter vilkår for å redusere risiko for spredning av forurensninger under anleggsarbeidet. Fylkesmannen mener at den omsøkte endringen ikke medfører noen form for økt risiko som medfører at de avbøtende tiltakene som er etablert må endres. De doble siltgardinene og overvåking av turbiditet på utsiden av siltgardinene vil ha samme risikoreduserende effekt om steinen fylles ut på en eksisterende undersjøisk fylling fra kote minus fire og opp til terrenghøyde, som om stein fylles på sjøbunnen ned mot minus 20 meter.

Tillatelsen har en mengdebegrensning på 1 million m³ sprengstein. Bybanen Utbygging har til 15. mars 2018 fylt ut 331 000 m³ sprengstein og den nye utfyllingen utgjør 38 000 m³. Så tillatelsens mengdebegrensning overskrides ikke gjennom denne endringen.

Fylkesmannen legger til grunn at omgjøring av tillatelsen er en formalitet knyttet til tidligere begrensninger i annet lovverk og at endringen ikke medfører noen økt risiko for forurensning eller krever noen endringer i det kontroll- og overvåkingsregimet som er bestemt for tiltaket.

Formålet med endringen er å ivareta infrastruktur som må flyttes og legge bedre til rette for myke trafikanter langs Store Lungegårdsvann. Siden saken haster og det nylig er gjennomført reguleringsplanprosess finner Fylkesmannen å kunne unnlate å forhåndsvarsle søknaden med hjemmel i forurensningsforskriften § 36-9 annet ledd.

Avgrensning mot annet lovverk

Bybanen Utbygging har søkt om rammetillatelse for tiltaket etter plan- og bygningsloven 23. mars 2018. Denne tillatelsen kan ikke tas i bruk før tiltaket er godkjent av Bergen kommune etter plan og bygningsloven.

Presisering av tillatelsens vilkår

Når Fylkesmannen nå skal endre tillatelsen så benytter vi anledningen til å presisere noen av tillatelsens vilkår på noen områder, basert på erfaringer fra anleggsprosjektet. Fylkesmannen og Bybanen Utbygging har hatt jevnlig dialog om nye forhold som har dukket opp i prosjektet. Dette har resultert i endringer i rutiner mv som er avklart skriftlig mellom partene, som nå presiseres i tillatelsens vilkår.

Fylkesmannen har tatt inn tillatelsens vilkår de eksisterende rutiner som er etablert for jevnlig oppsamling av avfall i sjøen, herunder skytestreng av plast og dokumentasjon av utfyllingsmasser når Bybanen Utbygging henter overskuddsmasser fra nye leverandører av slike masser. Det er også tatt med henvisninger til nye statlige veiledere og standarder som er gjort gjeldende etter at tillatelsen ble skrevet i 2016.

Vedtak

Fylkesmannen endrer tillatelse til utfylling av masser på forurenset sjøbunn i Store Lungegårdsvann. Endringen er hjemlet i forurensningsloven § 18.

Tillatelsen er gitt på spesifikke vilkår som er listet i eget vedlegg.

Gebyr for saksbehandling

Fylkesmannen tar gebyr for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven. Vi ilegger gebyr etter sats 7 på 12 800 kroner, for behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 hvis dere vil lese mer om saksbehandlingsgebyret.

Endring og omgjøring

Dere plikter å unngå unødvendig forurensning, jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Fylkesmannen med hjemmel i forurensningsloven § 18, endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake.

Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. At det er gitt tillatelse til forurensning, ekskluderer ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Rett til å klage

Dere har fått endret tillatelse til utfylling av masser på forurenset sjøbunn. Hvis det likevel skulle være noe dere ønsker å klage på, inkludert vedtaket om gebyrsats og plassering i risikoklasse, kan dere klage til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Fristen for å klage er tre uker etter at dere har mottatt dette brevet. Klagen bør være skriftlig begrunnet, og den skal sendes til Fylkesmannen i Hordaland.

Med hilsen

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Magne Nesse
senioringeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Vedlegg:

Tillatelse etter forurensningsloven med vilkår

Kopi med vedlegg til:

Bergen kommune

Hordaland Fylkeskommune

Bergen og Omland havnevesen

Stiftelsen Bergen Sjøfartsmuseum

Sweco

Renere Havn Bergen ved Per Vikse

Draugen Motorbåtforening

Kongelig Norsk Båtforbund, region vest

Puddefjorden kajakklubb

Ragnhild Bjørg Hateli

Nubben Vel

Naturvernforbundet Hordaland

Natur og Ungdom, Hordaland